

HEMELWATERPLAN BOORTMEERBEEK

fluvius.
Tot bij u

Verlag: Expertensessie Deelgebied Weesbeek-Noord

DATUM:

17/01/2020

DEELNEMERS:

Gemeente: Annick Dekeyser (schepen) en Dirk Van Den Bosch (Dienst Grondgebiedzaken)

Provincie Vlaams-Brabant: Joni Schwaenen en Lise Graulus (Dienst Waterlopen)

De Vlaamse Waterweg: Cathérine Hoebeek (Beheerder bevaarbaar gedeelte van de Dijle)

Aquafin: Fien Vos en Katrien Moubax (Gebiedsingenieurs)

Fluvius: Steven Ferson, Ivo Verlaeckt en Evert Baetens

LOCATIE:

Gemeentehuis
Pastorijstraat 2
3190 Boortmeerbeek

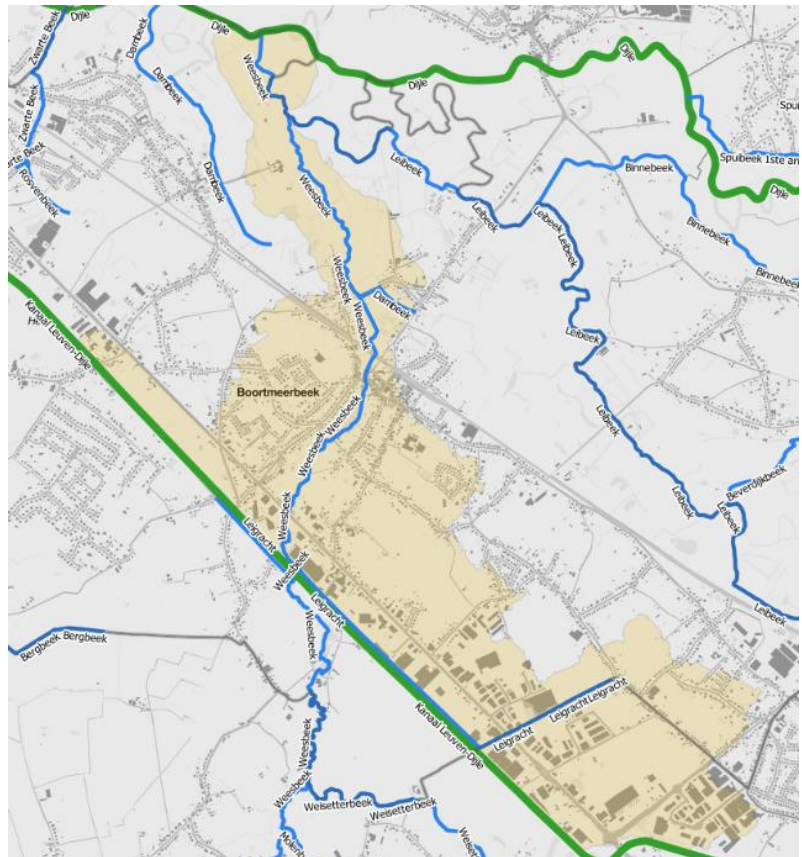
VERSLAGGEVER:

Evert Baetens

In bijlage is de powerpointpresentatie terug te vinden die werd gebruikt als ondersteuning van deze expertensessie.

1. Situering sessie in traject Hemelwaterplan

Deze expertensessie kadert binnen het proces van de opmaak van het gemeentelijke hemelwaterplan van Boortmeerbeek. Tijdens deze sessie werd het stroomgebied van de Weesbeek, ten noorden van het Kanaal Leuven-Dijle besproken. De Leigracht en Dambeek (B2106) behoren ook tot dit deelgebied.

In de vorige expertensessie werden de deelgebieden ten zuiden van het Kanaal Leuven-Dijle besproken. Voornamelijk het afstroomgebied van de Weesbeek (deelgebied “Weesbeek-Zuid”) en het deelgebied “Bergbeek” met de wateroverlast in de wijk Lievekensbossen kwamen toen aan bod. In de presentatie wordt er een korte samenvatting en stand van zaken gegeven. Voor een volledige omschrijving van de knelpunten en de overeengekomen aanpak verwijs ik door naar het verslag van de expertensessie van 19/09/2018 en dat van 14 juni vorig jaar over de Hydronautstudie 95HZ05 i.k.v. project 23.255 “Aansluiting Lievekensbossen”.

Hier werd in de vergadering nog aan toegevoegd dat het interessant zou zijn om het maximale debiet van de Weesbeek te kennen ter hoogte van de doorsteek onder het kanaal, zonder dat er zich wateroverlast voordoet in het centrum van Boortmeerbeek. Het grondig ruimen van de doorsteek zou bijvoorbeeld kunnen zorgen voor een te groot piekdebiet in het centrum. Er zijn enkele meetpunten aanwezig op de Weesbeek, welke misschien gebruikt kunnen worden om dit debiet te schatten. Daarnaast is deze duiker ook zeer oud, een onzorgvuldige grondige ruiming zou misschien voor onherstelbare schade kunnen zorgen.

De Dienst waterlopen laat na het overleg nog weten dat de wet op de onbevaarbare waterlopen de verantwoordelijkheid voor het goed functioneren bij de eigenaar van het kunstwerk ligt. Zij houden nu de instroom van de sifon zo goed als mogelijk vrij van slib en zwerfvuil. Zij hebben echter geen expertise in huis over het reinigen van dergelijke constructies, laat staan over het ruimen van deze specifieke, kwetsbare sifon. De VMM heeft laten weten dat het hier gaat over een zeer oud ontwerp, bekleed met koeienhuiden langs de binnenkant. Hierdoor zou deze zeker niet droog mogen komen te staan. De Dienst Waterlopen van de Provincie wilt er dan ook op aandringen dat alle eventuele expertise hierrond gedeeld wordt. Over de doorstroming van de sifon zelf denkt de Dienst Waterlopen van de Provincie dat deze nu reeds fungeert als een soort beveiligingsmechanisme voor het centrum van Boortmeerbeek. De maximale capaciteit van de sifon limiteert de doorvoer naar het centrum. Hierdoor treedt er wateroverlast ter hoogte van de Langedonckstraat alvorens er problemen stroomafwaarts zijn. Het aanspreken van dit gebied voor meer opwaartse buffering kan volgens hen, maar moet met zorg gebeuren. Dit gebied is grensgemeen met de gemeente Kampenhout en het beheer hier is nu reeds ingesteld op zo lang mogelijk water in dit gebied ter plaatse houden (ruimte voor meandering en beveractiviteit, minimaal maai-beheer). Op het gewestplan was zelfs een zone van algemeen nut voorzien voor eventueel water te stockeren maar dit wordt bemoeilijkt door de hoogteligging van deze percelen. Verder heeft de Dienst Waterlopen van de Provincie vernomen dat er vroeger twee kamers in de sifon waren om het water door te voeren. Eén ervan zou reeds in het verleden zijn dicht gemetst, net om het centrum te beschermen tegen piekdebieten. Spijtig genoeg is het bijna niet mogelijk dit zichtbaar te verifiëren.

2. Case Korenweg-Sportveldweg

Ivo Verlaeckt licht een korte ‘fictieve’ casestudy (slides 19-21) toe waarbij er ter hoogte van de Korenweg en de Sportveldweg gekeken wordt wat de impact is van de klimaatverandering op het bestaande rioleringsstelsel en welk effect verschillende maatregelen hebben.

In het hydraulisch model bestaande toestand wordt er in de Korenweg ter hoogte van huisnummer 21 een beperkte hoeveelheid water op straat gesimuleerd bij een bui die elke 20 jaar voorkomt (T20-bui). Tot op heden wordt er volgens de gemeente hier geen probleem van wateroverlast gemeld. Vervolgens werd er gekeken via een ander model (via de software Sirio) welke maatregelen diezelfde veiligheid van het stelsel zouden kunnen garanderen voor twee verschillende klimaatscenario's.

In deze casestudie komt naar voor dat 25% ontharden van de straatoppervlakte een positieve impact heeft op de veiligheid van dit specifieke systeem, maar dat hiermee niet dezelfde veiligheid bereikt kan worden in de toekomst als nu het geval is. Grotere verhardingspercentages zouden in specifieke gevallen wel bereikt kunnen worden, maar 25% leek voor het gehele casegebied een haalbaar cijfer te zijn. Indien deze ontharde straatoppervlakte zou vervangen worden door oppervlakkige infiltreerbare wadi's dan kan voor het midden-klimaatsscenario wel eenzelfde veiligheid bereikt worden. Hier zijn we wel uitgegaan van een beperkte infiltratie van 2 mm/u langs enkel de wanden van de wadi's, omwille van de vele praktijkvoorbeelden in Boortmeerbeek.

Wanneer 25% van de woningen zich in regel stelt met de Gewestelijke Stedenbouwkundige Verordening (GSV) en 25% een groendak aanlegt kan voor het midden-klimaatsscenario bijna een gelijkaardige veiligheid bekomen worden voor het systeem, maar nog niet voor het hoog-zomer scenario. De case gaat er echter wel van uit dat op dit moment nog geen enkele woning aan de GSV voldoet. Enkel wanneer deze maatregelen gecombineerd worden met de voorgaande en de buffercapaciteit van het stelsel wordt verdubbeld kan ook voor het hoog-zomer klimaatsscenario een gelijkaardige veiligheid bekomen worden.

Algemeen komen uit deze casestudie de onderstaande richtlijnen naar voor, die samen met de gemeente en de andere partners vertaald kunnen worden naar haalbare actiepunten voor bijvoorbeeld op wijkniveau.

- Ontharden waar mogelijk
- Uitbouw van buffering met deels infiltratie en vooral vertraagde doorvoer lijkt voor veel locaties in Boortmeerbeek een logische keuze
- Daar waar de infiltratie wat beter is en er minimale niveaoverschillen tussen het grondwaterpeil en het bodempeil van de infiltratievoorziening (grondwater voldoende diep) zijn kan er meer ingezet worden op infiltratie.
- Stimuleren van toepassen GSV en aanleggen groendaken.

In de gemeente zijn er al wel enkele **voorbeelden** waar men heeft geprobeerd om in nieuwe ontwikkelingen de verharding te beperken, zoals bijvoorbeeld de Venuslaan (zie slide 32). Het Schippersbos is dan weer een voorbeeld waar men op een multifunctionele manier ruimte voor water heeft voorzien, in de vorm van een infiltratiebuffer met vertraagde doorvoer in het midden van de wijk, wat meteen de belevingswaarde en verantwoordelijkheidszin er van vergroot (zie slide 33).

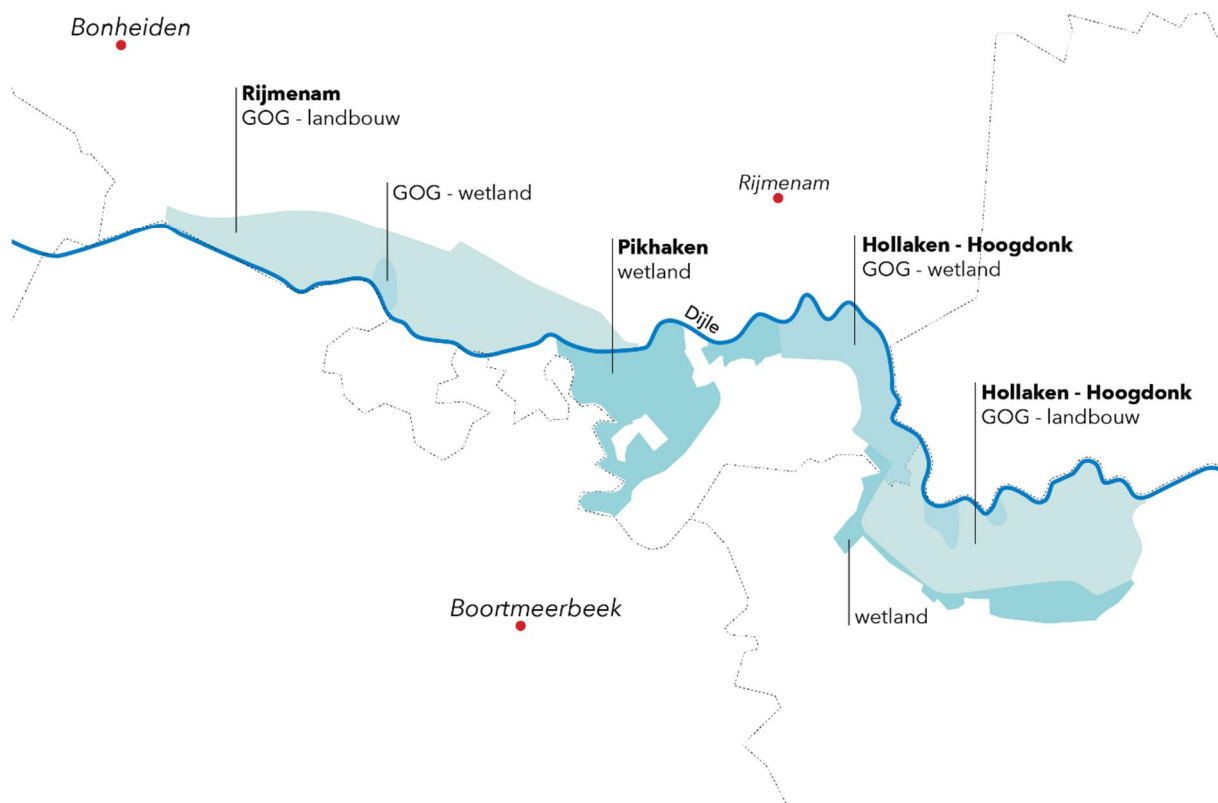
Bij het toepassen van de GSV op privé dient er wel opgepast te worden bij het installeren van infiltratieputten op locaties waar er hoge grondwaterstanden worden gemeten/gerapporteerd. Een infiltratieput wordt dan eerder een drainageput, en dan kan men de put beter niet bouwen.

Omwille van de slechte infiltratie en de hoge grondwaterstanden komt de vraag of het niet efficiënter is om **buffering op de waterlopen te voorzien, in plaats van opwaarts in vele verspreide kleine buffers in bebouwd gebied**. De dienst waterlopen van de provincie laat weten dat de waterlopen in deze regio een heel klein verval hebben, wat het moeilijk maakt om efficiënte buffering uit te gaan bouwen die ook daadwerkelijk zorgt voor een significante peil- en/of debietsverlaging. De dienst waterlopen toont wel interesse om na te gaan of de buffer- en infiltratievoorzieningen van enkele kleinere projecten/ontwikkelingen niet op meer centralere locaties afwaarts voorzien kunnen worden. Bij centrale buffering is het ook eenvoudiger om te komen tot een multifunctionele invulling van de ruimte, ruimte voor water kan dan gecombineerd worden met zowel het verhogen van de natuur- als belevingswaarde van het gebied. De dienst waterlopen van de provincie laat wel weten dat dit in samenspraak zal moeten gebeuren met andere

collega's binnen de dienst (waarvan er één iemand nog aangeworven zou worden). De Vlaamse Waterweg bevestigt ook dat opwaartse buffering nog steeds nodig zal zijn, zeker wanneer de Dijle stormtij bereikt. De terugslagkleppen bij de monding van de Weesbeek in de Dijle sluiten dan, wat zorgt voor hogere peilen in de Weesbeek. Wanneer er dan geen buffering met vertraagde doorvoer opwaarts aanwezig is zal de Weesbeek het afstromende water niet kunnen verwerken, wat de kans op waterlast in het centrum van Boortmeerbeek kan verhogen, aangezien het centrum vlak langs de waterloop is gelegen.

De Dienst Waterlopen van de Provincie laat na de vergadering nog weten dat dit concept van het centraliseren van waterbuffering en infiltratievoorzieningen verder zal moeten worden uitgewerkt worden in de zonering van het grondgebied waarin het duidelijk wordt gemaakt welk deelgebied naar waar wordt afgeleid en wat de implicaties naar benodigd ruimtebeslag zal zijn. Dienst Waterlopen van de Provincie wijst erop dat voor Boortmeerbeek bijna steeds met de verstrengde normen van 330m³ / verharde ha en 10 l/sec per ha wordt gewerkt, gezien de overstromingsgevoeligheid. Dit moet duidelijk beschreven worden in het hemelwaterplan zodat er naar kan verwezen worden als er projecten dienen ingediend of een advies gevraagd moet worden bij het ABO of de ambtelijke commissie. Afhankelijk van hoe je het bekijkt sla je hier wel de cruciale stap om water zo lang mogelijk ter plaatse te houden over (gezien je het afvoert naar de centrale locatie), maar de Dienst Waterlopen van de Provincie denk dat dit kan opgevangen worden door meer en langer regenwater op te vangen op de individuele percelen alvorens doorvoeren naar het openbare stelsel activeren.

De Vlaamse Waterweg voorziet samen met het Agentschap Natuur en Bos binnen het **Sigma-plan** wel bijkomende gecontroleerde overstromingsgebieden (GOGs) en wetlands langs de Dijle in de omgeving van Boortmeerbeek. Hieronder vindt men een overzicht terug van de deelprojecten binnen het project "Bovendijle". Deze maatregelen kunnen ook een positieve impact hebben op het waterpeil van de Dijle en zo op dat van de Weesbeek.

3. Afstroomgebied Weesbeek (zuiden van spoorweg)

Zoals eerder aangegeven stroomt de Weesbeek na de doorsteek onder het Kanaal Leuven-Dijle onder de Leuvensesteenweg en door het centrum van Boortmeerbeek.

In dit afstroomgebied is de **zone langs de Weesbeek zeer kwetsbaar**, wat ook zichtbaar is op de pluviale overstromingskaart (zie links op slide 38: T25-bui,). Daarenboven zal met de klimaatverandering deze kwetsbaarheid enkel maar verhogen (zie rechts op slide 38: T25-bui in 2100). De onderstaande maatregelen werden besproken:

- **De waterpeilen in het centrum verlagen:** zoals eerder vermeld lijkt dit niet meteen een haalbare optie, onder meer omwille van het beperkte verhang. De impact van het al dan niet ruimen van de doorsteek onder het kanaal dient echter wel goed bekeken en opgevolgd te worden, omwille van de grote invloed op zowel het opwaartse als afwaartse peil van de Weesbeek.
- **Maximaal inzetten op opwaartse buffering en vertraagd afvoeren:**
 - o Langs opwaartse RWA-assen: bij een hoog peil van de Weesbeek dienen deze voldoende te kunnen bufferen voor de opwaartse (on)verharde afstromende oppervlaktes. Zoals eerder vermeld dient er wel opgelet te worden met hoge grondwaterstanden, zodat de buffercapaciteit optimaal benut wordt en er ook geen extra drainage water wordt afgevoerd naar de waterloop.
 - o Toekomstige ontwikkelingen en bestaande woningen/bedrijven: verplichten en stimuleren om maximaal water op te houden (onder meer door afstromend water af te koppelen van de riolering en te infiltreren op eigen terrein en/of buffering uit te bouwen en geen extra problemen bij te creëren). De GSV en de Watertoets kunnen hier onder andere als instrumenten voor gebruikt worden.

- Ophogingen vermijden in overstromingsgevoelige gebieden. De Watertoets is een instrument dat voor nieuwe ontwikkelingen reeds gebruikt kan worden, maar ook voor landbouwgebied dient dit gestimuleerd en eventueel verplicht/gehandhaafd te worden.
- **Individuele beschermingsmaatregelen:** slides 39-42 geven een aantal voorbeelden (onder andere één uit Boortmeerbeek). De dienst waterlopen van de provincie geeft echter wel aan dat het voorbeeld van slide 39 niet toegelaten is omdat het de komberging van de Weesbeek inneemt. Zij merken nu op het terrein dat mensen beschermingsmaatregelen nemen aan hun perceelsgrenzen, zoals op deze foto het geval is, en niet aan de grenzen van de woning (via bijvoorbeeld schotten voor deuren en het afsluiten/verhogen van verluchttingsgaten). Het innemen of beter wegnemen van ruimte voor water in mogelijk of effectief overstromingsgevoelig gebied zonder compensatiemaatregelen is verboden. Het beschermen van de woning an sich daarentegen moet aangemoedigd worden. Bij hogere neerslaghoeveelheden of klimaatscenario's wordt het onvermijdelijk dat er regenwater (tijdelijk) in tuinzones van woningen komt te staan. Eigenaars worden best gesensibiliseerd hierin (bv. analoog aan de projecten van de Dienst Waterlopen van de Provincie "verruil grijs voor groen in je tuin" en "klimaatbestendige tuinen"). Water in de tuin is slechts van tijdelijke aard en is niet noodzakelijk schadelijk.

Zeker voor woningen en bedrijven langs de Leuvensesteenweg, Dijkstraat, Hanswijkstraat en de Audenhovenlaan die grenzen aan de Weesbeek lijken deze individuele beschermingsmaatregelen interessant te zijn. De dienst waterlopen van de provincie laat weten dat er een subsidie mogelijk is voor individuele beschermingsmaatregelen bij de provincie, maar dan moet men dit aanvragen bij de provinciedeputatie (of via: waterspreventie@vlaamsbrabant.be), aangezien dit nog niet voor alle gemeentes is opengesteld. Het Hazenpad kan dan als voorbeeldlocatie worden aangeduid waar deze subsidie interessant zou kunnen zijn.

Dat de kruising van de Audenhovenlaan met de Hanswijkstraat een kwetsbare locatie is ligt niet enkel aan de grotere kans op overstroming van de Weesbeek, maar ook omwille van **het hoge peil van de collector** bij een grote bui. Slide 43 geeft een weergave van het profiel van de collector vanaf de kruising Audenhovenlaan-Dijkstraat tot aan het RWZI. Hierop is te zien dat bij een bui die om de 20 jaar voorkomt er water op straat wordt gesimuleerd ter hoogte van deze locatie. Aan het RWZI is het enige overstort gelegen in het deelgebied dat volgens het hydraulische model 7 keer per jaar in werking treedt. De efficiëntie van het pas geïnstalleerde overstort aan de kruising met de Dijkstraat/Audenhovenlaan is afhankelijk van het peil van de Weesbeek, wanneer deze te hoog komt sluiten de terugslagkleppen zich en kan de collector niet ontlast worden bij hevige buien. Bijkomende verbindingen naar andere afstroomgebieden lijkt moeilijk, opwaarts van het stelsel zijn er eventueel evenwichten mogelijk (bijvoorbeeld aan de kruising Pachthofstraat-Kallebeekstraat, vlak bij de bestaande vermazing aan de kruising Neerhofstraat-Kallebeekstraat). Deze zullen echter maar een beperkte impact hebben op het afwaartse peil van de collector. De maatregel met de grootste impact is het aanleggen van gescheiden stelsels, waarbij het hemelwater, inlaten en drainages van het RWZI worden gehaald.

Na de vergadering laat Aquafin weten dat hun berekeningssoftware aantoont dat er veel verdunning is van het afvalwater dat aankomt bij het RWZI bij regenweer. Dit komt onder meer door de aangesloten gemengde stelsels en inlaten van grachten/omgekeerde overstortwerking, Daarnaast blijkt het RWZI ook last te hebben van grondwater door infiltratie.

Recent uitgevoerde/lopende projecten voor de aanleg van een gescheiden rioleringsstelsel:

- Verbindingsriolering Oudestraat – Bredepleinstraat (20.066: Aquafin): in het model bestaande toestand werd er voor dit projectgebied reeds water op straat gesimuleerd bij een bui die om de 2 jaar voorkomt. De aanleg van het gescheiden stelsel hier had naast het scheiden van afvalwater en hemelwater ook als doel dit knelpunt op te lossen en de inlaten van opwaarts afstromende onverharde velden van de collector te halen.
- Pontstraat en Kallebeekstraat (R2706: Fluvius): normaal gezien zou er binnen dit project ook een gescheiden stelsel in de Leuvensesteenweg (N26) worden aangelegd in deze omgeving, maar dit gedeelte werd er uiteindelijk uitgehaald aangezien AWV dit nog niet in het investeringsprogramma had opgenomen. Hierdoor zal ook dit gedeelte van de Leuvensesteenweg zijn vuilvracht blijven lozen in de Weesbeek. Binnen dit project zal een buffering worden uitgebouwd aan de Dijkstraat, langs de Weesbeek. Het reeds uitgevoerde project Verbindingsriolering Dijkstraat (21.514) door Aquafin voorziet zijn buffering ook in dit bekken.
- Leuvensesteenweg (N26): opvangen van vuilvracht en aanleg gescheiden stelsel tussen Guido Gezellestraat en Kallebeekstraat (R2715) en tussen Weesbeek en Leigracht (R2716). Ook deze projecten zouden nog niet op het investeringsprogramma staan van AWV. Het AWV werd uitgenodigd voor deze vergadering, maar heeft zich verontschuldigd. De gemeente en de overige partners bevestigen wel dat deze projecten zeer wenselijk zijn, zowel omwille van de slechte staat van het wegdek en de grachten/inbuizingen als voor het opvangen van alle vuilvracht en voor een visie rond het afstromende hemelwater (onder andere de buffering).

In dit afstroomgebied zal dan naast de Mechelsebaan en de Leuvensesteenweg (waar de wijk Schrans en een gedeelte van de Laarstraat ook bij hoort) zo goed als alle vuilvracht aangesloten zijn op de collector. **Fluvius, Aquafin, VMM en de gemeente dienen vervolgens te bekijken in welke volgorde rioolstelsels vervangen worden door gescheiden stelsels en of er überhaupt een volledig gescheiden stelsel dient te worden uitgebouwd in de hele gemeente.** Verschillende beslissingsparameters en combinaties hier van kunnen worden gebruikt:

- Aanwezigheid knelpunt(en) wateroverlast
- Impact op verdunning van rioolwater dat aankomt in het RWZI: hoeveelheid van inlaten, omgekeerd werkende overstorten, drainages, infiltratie van grondwater, aangesloten (on)verharde oppervlaktes, ...
- Belangrijke RWA-as (aangesloten (on)verharde oppervlaktes)
- Structurele toestand bestaande riolering
- Financiële haalbaarheid
- Ruimte onder het openbaar domein
- Strategische ligging van stelsel
- Impact van werken op de omgeving (grondverzet, CO₂-uitstoot, gebruik van grondstoffen, hinder voor bewoners/verkeer, ...)
- ...

Of dat de rioolstelsels dan van opwaarts naar afwaarts of omgekeerd in verschillende projecten dienen uitgevoerd te worden is een bijkomende uitdaging die dan moeten worden meegenomen. Hier zijn er verschillende argumenten voor beide aanpakken. Als het technisch mogelijk is om het RWA opwaarts naar het oppervlaktewater te brengen (bijvoorbeeld via grachten) verdient dit uiteraard de voorkeur. Doch dit is in Boortmeerbeek niet overal mogelijk.

- Indien men eerst opwaarts begint met het gemengde stelsel te vervangen door een gescheiden stelsel (dat op het stroomafwaartse einde terug samenkomt) zal de collector nog steeds RWA- en DWA-water moeten afvoeren na uitvoering van het project en zal er zo goed als geen verschil merkbaar zijn. Buffering uitbouwen binnen het opwaarts gelegen projectgebied is in het algemeen moeilijker te realiseren en te optimaliseren, dan afwaarts

buffering te voorzien. Dit is echter niet het geval als men bijvoorbeeld via grachten het hemelwater vertraagd kan afvoeren naar het oppervlaktewater.

- Indien men afwaarts in het stelsel buffering wenst te voorzien begint men echter ook idealiter afwaarts. Dan moet men er echter wel voor zorgen dat de buis om het DWA af te voeren nog groot genoeg blijft om het gemengde stelsel dat opwaarts nog aansluit op te kunnen vangen, wat uiteindelijk leidt tot overgedimensioneerde leidingen. Soms werkt men dan met 3 buizen: een nieuwe RWA, nieuwe DWA en de bestaande gemengde die men tijdelijk laat zitten. Daarvoor dient er voldoende ruimte te zijn binnen het openbare domein en moet de gemengde leiding na uitvoer nog in goede staat zijn. Daarnaast is het ook niet eenvoudig om na de uitvoering van het volledige opwaartse stelsel de omschakeling te maken naar het nieuwe stelsel. Bovendien zal de buffering die dan wordt uitgebouwd voor het volledige stelsel lange tijd voornamelijk gemengd water bufferen, totdat het volledige stelsel gescheiden is.

Een **belangrijke RWA-as die bijvoorbeeld nog mist** op dit moment is de verbinding van het recent uitgevoerde gescheiden stelsel van de projecten “Schipperbos” via de **Kerkweg** naar het onlangs aangelegde gescheiden stelsel in de Audenhovenlaan (zie slide 45). In de Kerkweg is er in het verleden ook wateroverlast gemeld (bijvoorbeeld januari 2016), vertoont het hydraulisch model bestaande toestand een relatief hoog waterpeil omwille van het peil van de collector en sluiten er nog enkele inlaten aan op het gemengde stelsel (ID’s Aquafin: 17668 & 4565). Dit project dient verder opgenomen te worden met de gemeente, VMM en Fluvius. In dit gebied opwaarts van de Kerkweg (tussen Heikestraat en Leuvensesteenweg) staat de verkaveling “Heikestraat” ook nog gepland, en de RWA hiervan is ook gepland om via de verkavelingen “Schipperbos” aan te sluiten op het stelsel in de Kerkweg.

Daarnaast zou het meest opwaartse gedeelte van de **Heikestraat** volgens de pluviale overstromingskaart kwetsbaar zijn voor overstromingen (zie slide 45). De gemeente herkent deze locatie echter niet als knelpunt.

Naast dit **woonuitbreidingsgebied** is er nog een gebied aangeduid tussen de Wespelaarsebaan, Beringstraat, Bredepleinstraat en Planetenwijk. Bij de verdere ontwikkeling hier van dient er bij elk nieuw project goed bekeken te worden dat de impact op de bewoning en waterloop afwaarts beperkt blijft.

Het laatste vermeende knelpunt van wateroverlast in dit afstroomgebied was dat in de **Korenweg**, maar dit werd reeds eerder besproken onder paragraaf 3.

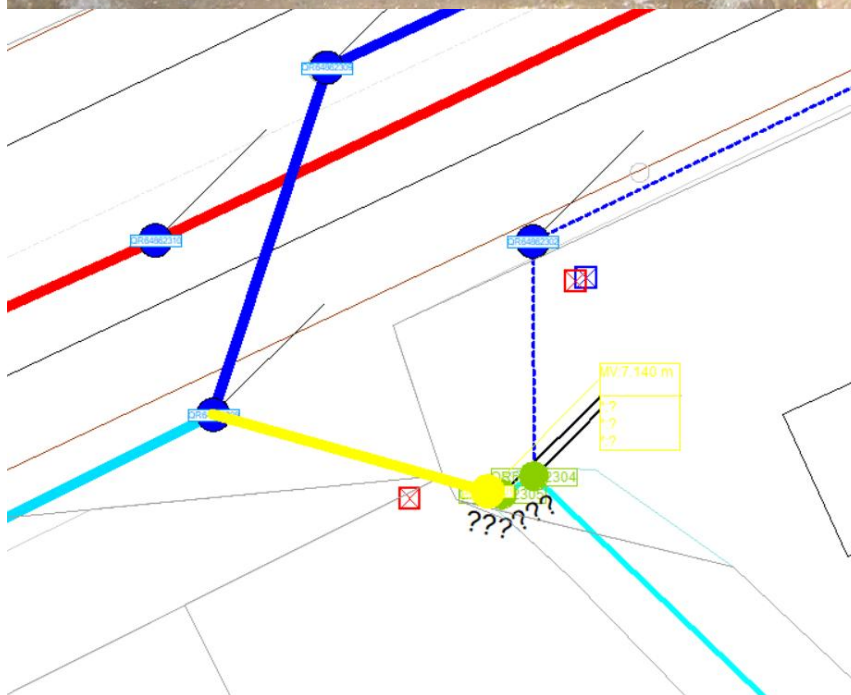
Binnen dit deelgebied werd er daarna nog kort het **vismigratieknelpunt van de molen van Servaas** vermeld. De gemeente blijft contact houden met de eigenaar over bestemming van de site, voorlopig zijn er echter nog geen concrete plannen.

4. Afstroomgebied Weesbeek (noorden van spoorweg)

Ten noorden van de spoorweg is het volledige rioleringsstelsel in dit deelgebied gescheiden aangelegd in het kader van het Aquafinproject “Donk-Heverbaan”. Dit neemt niet weg dat er hier nog enkele kwetsbare locaties bevinden. Zo wordt er wateroverlast gemeld aan de **kruisingen tussen de Molenbeekstraat en Weerstandstraat** (bijvoorbeeld in januari 2016 ter hoogte van het monument), ook in het hydronautmodel bestaande toestand wordt er vanaf een bui die om de twee jaar voorkomt (T2-bui) water op straat gesimuleerd en duidt de pluviale overstromingskaart volgens de gemeente vrij correct de overstromingscontouren aan (bij T25-bui; zie slide 50). Wanneer de terugslagkleppen op de Weesbeek aan de Dijle zich sluiten omwille van bijvoorbeeld stormtij dan

ontstaan er hier problemen van wateroverlast door het hoge waterpeil. Ook het hoge peil van de collector zorgt er voor dat de capaciteit van de DWA-riolering bij een T2-bui niet meer voldoende is.

Tijdens de vergadering werd er aangehaald dat er misschien nog een **verbinding aanwezig zou zijn tussen de DWA in de Molenbeekstraat en de Dambeek (B2106)/RWA-stelsel in deze straat**. Deze hypothese werd na de vergadering weerlegd na het consulteren van de databank van Fluvius en de bijhorende terreinfiches en -foto's gemaakt in 2007 (Riobra-Inventarisatie) en na de oplevering van het Aquafinproject. Er blijkt geen verbinding te zijn tussen het DWA-stelsel en het RWA-stelsel/de Dambeek in de Molenbeekstraat. Het enige element dat teruggevonden werd is een oude terugslagklep die er voor zorgt dat het water afkomstig van het RWA-stelsel van de straat niet in de Dambeek richting het zuidoosten kan terugstromen, maar enkel richting de Weesbeek. Ook water afkomstig uit de Weesbeek kan op deze manier niet in de Dambeek terugstromen.

Om de wateroverlast te bestrijden zijn er verschillende maatregelen mogelijk:

- Extra vermazing van RWA richting de collector in de Rijmenamsebaan
- Infrastructuur en omliggende woningen (individuele beschermingsmaatregelen) zo inrichten dat er tijdelijk water op straat kan staan zonder dat dit zorgt voor wateroverlast en -schade
- Bijkomende verharding van de riolering afkoppelen op openbaar en/of privédomein. Alsook eventueel ontharden om bijkomende infiltratie toe te laten.
- Verlagen waterpeil Weesbeek: wat reeds in paragraaf 2 naar voor kwam als zeer moeilijk te bereiken.
- Door de terugslagklep op de Dambeek (B2106) te verwijderen kan de buffercapaciteit van de Dambeek en de opwaarts gelegen open ruimte eventueel optimaler ingezet worden. Na de vergadering dringt de Dienst Waterlopen van de provincie er nog wel op aan dat vooraleer dergelijke maatregelen genomen worden de effecten hiervan onderzocht moeten worden. Onmiddellijk opwaarts van de terugslagklep bevinden zich nog woningen in de onmiddellijke nabijheid van de waterloop aan de Molenbeekstraat, Weerstandsstraat en Rijmenamsebaan. Deze moeten steeds gevrijwaard worden van water dat ruimte opwaarts zal zoeken. Gezien de klep zich aan het opwaartse uiteinde bevindt hebben we nu niet echt een zicht op wat er in de inbuizing gebeurt. Het verwijderen van de klep kan anderzijds ervoor zorgen dat er water tijdelijk in de grachtenstelsel ter hoogte van de sportterreinen gestockeerd wordt. Dit is daarom bespreekbaar voor de Dienst Waterlopen na een risicoanalyse in combinatie met een openlegging van de Dambeek langs de Molenbeekstraat.
- ...

Dit dient verder met de betrokken partners en de gemeente bekeken te worden.

5. Afstroomgebied Leigracht

In het afstroomgebied van de Leigracht wordt er wateroverlast gemeld en gesimuleerd langs de Leuvensesteenweg, de Leigracht zelf (bijv. Essers) en in de wijk Schrans.

De **wijk Schrans** wordt ook in de pluviale overstromingskaart (T25-bui) aangeduid als een kwetsbare zone, waar heel wat water samenkomt. Naast opwaarts onverharde oppervlaktes sluit hier ook nog een gedeelte van de Laarstraat op aan en ook over de afvoer richting de Leigracht zijn er verschillende vragen. De gracht die de afvoer van de Laarstraat verbindt met Schrans is gelegen in een kwetsbare zone, waardoor bedrijven die langs de Leuvensesteenweg liggen soms ook wateroverlast, komende vanuit die richting, melden. Deze omgeving (nu een maïsveld) wordt in de vergadering naar voor geschoven als mogelijke bufferlocatie, onder andere voor het opwaarts gelegen gedeelte van de Laarstraat, maar voornamelijk voor het rioleringsproject van de Leuvensesteenweg (R2716: N26 tussen Weesbeek en Leigracht). Buffergrachten langs de Leuvensesteenweg zijn zeker ook een belangrijke optie, maar dan zullen er misschien bijkomende onteigeningen moeten gebeuren als men ook veilige fietspaden wilt aanleggen. Met dit project in de Leuvensesteenweg moet het ook de bedoeling zijn om andere knelpuntlocaties, waar het hydronautmodel bestaande toestand water op straat simuleert, op te lossen.

Zoals eerder vermeld lozen alle bedrijven en woningen nog steeds al hun vuilvracht in de Leigracht of Weesbeek, maar dit project zou nog niet meteen op het investeringsprogramma van AWV staan. De vergadering benadrukt **het belang van deze projecten van de Leuvensesteenweg in Boortmeerbeek** omwille van verschillende redenen. De wegenis en de grachten/inbuizingen zouden al geruime tijd in slechte staat zijn, de vuilvracht van al deze percelen (voornamelijk bedrijven) sluit nog steeds aan op

de Weesbeek en rond hemelwaterafvoer en -buffering zijn er ook heel wat uitdagingen. Het is daarom ook dat de vergadering voorstelt om voor dit projectgebied ("N26 tussen Weesbeek en Leigracht": R2716) reeds op voorhand (een/enkele) RWA-visie(s) voor te bereiden die de wateroverlast in de omgeving beperkt/oplost zodat wanneer dit project opgestart wordt dit snel kan gaan. Aquafin geeft ook aan dat er zich een overnamepunt bevindt op dit traject, wat betekent dat zij ook een belangrijke rol zullen spelen binnen dit specifieke project ("N26 tussen Weesbeek en Leigracht": R2716).

Het **bedrijf Essers** is juist gelegen op een laag gelegen locatie waar de Leigracht een bijna loodrechte bocht maakt. De dienst waterlopen van de provincie laat ook weten dat de Leigracht te weinig capaciteit heeft en juist op dit kwetsbare punt het toekomstige debiet niet kan verwerken. Ook de pluviale overstromingskaart tekent dit gebied in als overstroomd bij een bui die om de 25 jaar voorkomt (T25 ; zie slide 52). Er zou ook sprake zijn van wateroverlast bij droog weer, wat kan wijzen op kwelwater. De beheerder van het Kanaal Leuven-Dijle heeft in de vorige vergadering echter gemeld dat de kwelgrachten langs het kanaal meestal droog zijn. Individuele beschermingsmaatregelen zullen waarschijnlijk de beste optie zijn voor deze zone, zonder de komberging van de Leigracht in te perken.

Meer opwaarts langs de Leigracht plant de POM een uitbreiding van de KMO-zone (tussen Oudestraat en Industrieweg/Loobeekstraat). Omwille van de knelpunten afwaarts en het gebrek aan capaciteit van de Leigracht dient er al op tijd in het ontwerpproces rekening met de waterhuishouding gehouden te worden (toepassen GSV met o.a. voldoende efficiënte en effectieve buffering). Meer afwaarts bevindt er zich reeds een buffer in de bestaande KMO-zone rond de Industrieweg, deze heeft een pompinstallatie richting de Leigracht en het is niet duidelijk of dat deze optimaal werkt. POM en/of Interleuven zouden voor deze uitbreiding van de KMO-zone de contactpersonen zijn. Nog verder opwaarts in dit afstroomgebied sluit het recent aangelegde Aquafinproject (verbindingsriolering Oudestraat - Bredepleinstraat: 20.066) aan op de Leigracht met de RWA.

6. Vervolgstappen

De volgende stap in de opmaak van het hemelwaterplan is een expertensessie over de deelgebieden Bergbeek (B2008) en Leibeek, gelijkaardig aan deze vergadering. Maatregelen die in deze expertensessie naar voor kwamen zullen in de volgende sessies meteen geïmplementeerd en afgetoetst worden. Een doodle om een vergadering te kunnen vastleggen ergens in april zal nog rondgestuurd worden.